

ξαντρος, ὁ Ἀλεξαντροπολίτης, ἐβουλήθηκε νὰ πάγη 'ς τὰ Γεροσόλυμα νὰ προσκυνήσῃ καὶ ἐπίασε τρεῖς τράγους, τρεῖς κριάρους καὶ πέντε δαμαλίδες (ἐξ ἐπὶδ.) Ρόδ. Ἡ ἐπὶδ. εἰς παραλλαγή. κ.ά. || Ἄσμ.

Δώδικοι χρόνια ἔκαμα στεῖρα καὶ δαμαλίδα,
πάνον 'ς τὰ δικατέσσιρα βῆκα μὴ τοῦ μουςχάρου
Μακεδ. (Δαμασκην. κ.ά.) Συνών. δαμαλέλα, δαμα-
λί 3, δαμαλίνα, μουςχάρα.

δαμαλίδι τό, Ἄνδρ. Σέριφ. Τῆν. (Πύργ.) κ.ά. δαμα-
λίδιν Πόντ. (Νικόπ.) δαμαλίδ' Μακεδ. (Ἄγιος Νικόλ. Χαλ-
κιδ. κ.ά.): νεμαλίδι Καππ. (Φάρασ.) νημαλίδι Καππ. (Φά-
ρασ.) ἀναμαλίδι Καππ. (Σινασσ.) ἀναμαλίδ' Καππ. (Ἀνακ.)
ἀναμαλίο' Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον.) ἀλαμαλίδ' Καππ.
(Φλογ.) ἀλαμαλί Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον. Δίλ. Μισθ.
Σίλατ. Φάρασ. Φλογ.) ἀλιμαλίδι Πόντ. (Ἀμισ.) δαμαλιν
Κύπρ. δαμαλί Εὐβ. (Κάρυστ.) Σῦρ. γαμαλιν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ίδι.
Δαμαλίδα 1, ἐνθ' ἄν.: Τὸ βόρ', ὃν ἐν μικρό, λέν το
ταυρί χτισνογιού, τὸ μικρό λέν το ἀλαμαλί (τὸ βόδι, ὅταν
εἶναι μικρό, τὸ λέγουν ταυρί τοῦ χτήνους, τῆς ἀγελάδος, τὸ
λέγουν δαμαλίδι) Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον.) Ὑστερα (ἀπὸ
τοὺς ἑξι μῆνες) τὸ ἀρσενικὸ λείσκαμ' το ταυρί, καὶ τὸ θελυκὸ
λείσκαμ' το ἀλαμαλί Καππ. (Φλογ.) Τὸ θελυκὸ μουςκάρ' λεί-
σκαμ' το ἀλαμαλίδ' Καππ. (Φλογ.) Ὡρτωσέν το τὸ ἀλαμαλί
(τὴν ἐγονιμοποίησε τὴν δαμαλίδα) Καππ. (Μισθ.) || Ἄσμ.

Ἰγὼ τὴν ἀρραβώνιασα μ' ἕναν Βούργαρον τζελέπη,
πῶχ' τὰ χίλια πρόβατα, τὰ τρακόσια δαμαλίδια
(τζελέπη = εὐγενῆ, ἄρχοντα) Μακεδ.

δαμαλίζω (I) Κρήτ. (Κατσιδ. Σέλιν.) Μύκ. δαμαλίζον
Στερελλ. (Ἀχυρ. κ.ά.) γαμαλίζ-ζω Ρόδ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι.

1) Ἐθίζω νεαρὸν μόσχον εἰς τὸν ζυγὸν συζευγνύων αὐτὸν
μετ' ἄλλου ἡσκημένου Κρήτ. (Κατσιδ. Σέλιν.) Μύκ. Ρόδ.: Δέ
βοροῦνε νὰ δαμαλίσουν τὸ βούι 'ς τ' ἀλέτρι Κατσιδ. Γαμαλίζ-
ζω τὴ τσουμά (=ἀτσουνμάδα, νεαρὴν ἀγελάδα) Ρόδ. Συνών.
δαμάζω Α2, καματεύω, μερῶν, στρώ-
νω. 2) Μεταφ., ἀσκῶ τινὰ ἢ ἐπιδίδομαι ὁ ἴδιος περὶ τὰ ἔρω-
τικά Ρόδ. Στερελλ. (Ἀχυρ.): Γαμαλίζ-ζει τὰ κοπελάκια (ἐνν.
ἢ πορνευομένη γυνή) Ρόδ. Τώρα κουντὰ δαμαλίζ' τοῦ πιδί
σ', Ν'κόλα! (τώρα τελευταίως τρέχει πίσω ἀπὸ τίς γυναι-
κες) Ἀχυρ. Νὰ δαμαλίσουν καὶ γὼ τώρα 'ς τὰ γιράματα,
οὐρὴ γ'ναῖκα; αὐτόθ. Δαμάλ'σανι οὐλ' 'ς αὐτὸ τοῦ σπίτ'
αὐτόθ.

δαμαλίζω (II) λόγ. σύνθηθ. δαμαλίζον Μακεδ. (Βλάχστ.)
Ἐκ τοῦ λογ. οὐσ. δαμαλίζ.

Ἐμβολιάζω διὰ δαμαλείου ὕλης κατὰ τῆς εὐλογίας ἐνθ'
ἄν. Συνών. βατσίναρίζω, βατσίναρω 1, βα-
τσίναρίζω (II) 1, βατσίναρων, ἐμβολιάζω.

δαμαλίνα ἡ, Θάσ. δαμαλίνα Ἀπουλ. (Στερνατ.)
Τὸ Βυζαντ. οὐσ. δαμαλίνα.

Δαμαλίδα 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Δώδικοι χρόνια ἔκαμα στεῖρα καὶ δαμαλίνα
καὶ ἀπάν' 'ς τὰ δικατέσσιρα πῆρα μυριὸ μουςκάρι,
(μυριὸ = ἡμερον) Θάσ. Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. Βλ. Διγεν.
Ἀκρίτ. στ. 506 (ἐκδ. Trapp., σ. 134) «Καὶ μέσον ὁδοῦ

ἐδιάβαιναν ἀδιάβατον καλάμιον | λεοντάριν εἶδαν δυνατὸν
τρώγοντα δαμαλῖναν».

δαμαλινὸς ἐπίθ. Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ινός.

Δαμαλήσιος, τὸ ὅπ. βλ.: Παροιμ. Ἡ δαμαλινὴ
βουγιὰ φρύγεται μὲ τὸ φεγάρι (ὅτι οἱ ἀσήμενοι λόγοι ἢ
πράξεις εὐκόλως λησμονοῦνται). Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγή.
κ.ά.

δαμάλιση ἡ, Κρήτ. (Ἀποκόρ.)

Ἐκ τοῦ δαμαλίζω (I).

Δαμάλισμα, τὸ ὅπ. βλ.

δαμάλισμα τό, ἐνιχ. γαμάλισμα Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. δαμαλίζω (I).

Ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαμαλίζω (I) 1,
τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ὅταν πρωτοβάλουν ἕνα βόδι 'ς τὸ ζυγόν,
τὸ λέγουν γαμάλισμα Ρόδ.

δαμαλισμὸς ὁ, λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ δαμαλίζω (II).

Ἐμβολιασμὸς διὰ δαμαλείου ὕλης κατὰ τῆς εὐλογίας λόγ.
κοιν. Συνών. βατσίνα 2, βατσίνασμα, μπόλι,
μπόλιασμα.

δαμαλιστικός ἐπίθ. ἀμάρτ. γαμαλιστικός Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίςτι-
κός.

Δαμαλήσιος, τὸ ὅπ. βλ.

δαμαλίτσα ἡ, Βιθυν. (Κουβούκλ.) Ἡπ. (Κουκούλ.)
Μακεδ. (Ἀναρράχ.) Πελοπ. (Βερεστ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ίτσα.

Δαμαλάκι 1, τὸ ὅπ. βλ. ἐνθ' ἄν.: Αὐτὸ τοῦ μ'σκάρ'
θὰ γέβ' δαμαλίτσα σπονδαία Ἡπ. (Κουκούλ.)

δαμαλόγλωσσος ἐπίθ. Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. δαμάλι καὶ γλῶσσα.

Ὁ δυσκόλως ὁμιλῶν Συνών. βραδύγλωσσος 2,
μισόγλωσσος, τραυλός, ψευδός.

δαμαλοζεύγαρο τό, ἀμάρτ. δαμαλονζεύγαρον Θράκ.
(Κασταν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. δαμάλι καὶ ζευγάρι.

Ζευγὸς δαμαλίων: Ἄσμ.

Ἀντὶς ἀρνιά σφάζουν παιδιὰ καὶ ἀντὶς μαργιές τίς μάννες
καὶ ἀντὶ δαμαλονζεύγαρο σφάζουν τίς λεβεντάδες
(μαργιές = οἱ προβατίνες, οἱ ὅποιες λόγῳ γήρατος ἐπαύσαν
νὰ γεννοῦν).

δαμαλοθέμι τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -θέμι.

Πλήθος δαμαλίων: Εἶδα δαμαλοθέμι 'ναι, πού 'ν' ἐφέτι
μέσ' 'ς τὸ χωριό; διακόσια κεφάλια δαμάλια 'ναι.

δαμαλοκράτης ὁ, Δ. Λουκοπ., Γεωργ., 88 δαμαλον-
κράτ'ς Στερελλ. (Ξηρόμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι καὶ κράτης (κράτῳ. Πβ.
βοιδοκράτης).

Ὁ εἰθισμένος εἰς τὴν ἄροσιν βοῦς, ὁ συγκρατῶν μετ' αὐτοῦ πρὸς ἐθισμόν συζευγνύμενον νεαρόν βοῦν ἐνθ' ἄν.: Ἀπ' τὴ μὲν μεριὰ τοῦ ζυγοῦ τὸ μαθημένο βόιδι, ὁ δαμαλοκράτης, καὶ ἀπ' τὴν ἄλλην τὸ ἄμαθο δαμάλι Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν.

δαμαλομόσκι τό, ἀμάρτ. δαμαλομόστει Πελοπν. (Καρδαμ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. δαμάλι καὶ μόσκι.
Μετων., ὁ ἀνόητος, ὁ ἔχων τὴν κρίσιν δαμάλως καὶ μόσχου: Εἶναι δαμαλομόστει, δὲ γαταλαβαίνει. Συνών. βλ. εἰς λ. βλάκας, βόιδακας 2, βόιδι 1β, δαμάλι 6, δάμαλος 2β, μοσχάρι.

δαμαλοπέτσι τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ. κ.ά.)
Ἐκ τῶν οὐσ. δαμάλι καὶ πετσί.
Τὸ δέρμα δαμαλιοῦ. Συνών. βακέτα, τὸ ὅπ. βλ. εἰς λ. βακέτα, βοιδοτόμαρο, βοιδοπέτσι.

δαμαλόπουλο τό, Πελοπν. (Γύθ. Καλάβρυτ.) δαμαλόπ'λο Πελοπν. (Βερεστ.) δαμαλόπουλ-λο Νίσυρ. κ.ά.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. δαμάλι διὰ τῆς καταλ. -πουλο.
Ἡ λ. καὶ εἰς ἔγγρ. τοῦ 1726, βλ. εἰς Καλαβρυτινὴν Ἐπετηρίδα (1906), 323 «δύο δαμάλες καὶ ἓνα δαμαλόπουλο διότι».

Μικρὸς μόσχος ἐνθ' ἄν.: Βγαίνουνε καὶ κατσίκια σὰ δαμαλόπ'λα Πελοπν. (Βερεστ.) || Ἄσμ.

Κάου σὲ ὄρη σὲ βουνά | εἶχανε βόιδι βόιδακα,
δαμάλι, δαμαλόπουλο
(ἐξ ἐπωδ.) Πελοπν. (Γύθ.) Συνών. βοιδοπόυλο, διὰ τὸ ὅπ. βλ. βοιδοπόυλο.

δάμαλος ὁ, Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.) Κεφαλλ. Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Βερεστ. Κίτ. Μάν.) Τῆν. (Κτικ. Τριαντάρ.) — Μ. Λελέκ., Ἐπιδόρ., 232 — Ἐπετ. Παρνασσ., 753 — Λεξ. Π. Βλαστ., 281 δάμαλος Μακεδ. (Κοζ. κ.ά.) Τῆν. ἄμαλος Κάμπ. (Ἐλυμπ.)

Ἐκ τοῦ Ἑλληνιστ. οὐσ. δάμαλος.
1) Μόσχος εὐτραφὴς ἐνθ' ἄν.: Τὶ δάμαλος μεγάλος! Κεφαλλ. Δὲ ἀηρᾶς, τρομάρα μου, πῶγινε ἄνας δάμαλος κοτζιά-μου! Πελοπν. (Βερεστ.) || Παροιμ.
Μερίαστε νὰ περάσ' ὁ δάμαλος — Ποῦ ναι;
— Δὲ βλέπετε τὰ σχοινιά πῶχ' ὡς τὸ χέρι; (ἐπὶ τῶν ἐξαγγελλόντων ὡς βέβαια γεγονότα τὰς κενὰς προσδοκίας των) Μ. Λελέκ., ἐνθ' ἄν. Συνών. παροιμ. Βάρδα, ποὺ ἔρχεται τὸ βόιδι. || Αἰνιγμ.

Δάμαλος, ἡριδάμαλος πουνάριον κριτσανίζει
(ὁ φοῦρνος) Μακεδ. (Κοζ.) || Ἄσμ.
Ἡῦρα δίλιμα πρόβατα, δίλιους ἄρρους
κοῦκλον πετεινόν, ὄρνιθαμ - μαύρην
τῶν κατῶν-λαν μὲ ἑκατό - δαμάλους
(κατῶν-λαν=νεαράν ἀγελάδα ἐξ ἐπωδ.) Κύπρ. 2) Μεταφ.. ὁ εὐσωμος ἄνθρωπος Πελοπν. (Κίτ. Μάν.): Ἐκεῖνος ἔναι δάμαλος κ' ἐτοῦτο ζαδονησμένο (= ἀδύνατο, ἀσθενικό) Κογιάμον δάμαλος ἐσὺ νὰ μαλώνης μ' ἐκεῖνο τὸ παιδάκι! (κογιάμον = τόσον μεγάλος). β) Ὁ ἀνόητος, ὁ βλάξ Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Τῆν. (Κτικ. Τριαντάρ. κ.ά.): Ἐναι σωστός δάμαλος μὲ κόρνα (= κέρατα) Κίτ. Μάν. Μονρέ, σῶπα, δάμαλε, ἱατὶ δὲν ἔχουνσι μῆτ' ἀλάτσι, μῆτε λάδι οἱ κουβέδες σου Ἀπύρανθ. Εἶσι δάμαλος καὶ δὲ παίρνει τὰ γράμματα Τῆν. Συνών. βλ. εἰς λ. βόιδακας 2, δαμάλακι 1γ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Δάμαλος καὶ ὡς ἐπώνυμ. Λέρ. καὶ

ὡς τοπων. Ἰκαρ. (Χριστ.), ἐπίσης καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἄμαλος Ἀθῆν.

δαμαλοτριχιά ἡ, ἐνιαχ. δαμαλοτριχιά Στερελλ. (Γραν. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. δαμάλι καὶ τριχιά.
Χονδρὸν σχοινίον, διὰ τοῦ ὁποῦ προσδένεται ὁ μόσχος ἐνθ' ἄν.: Ἰσένα σ' χρειάζιτι δαμαλοτριχιά γιὰ νὰ σὶ κρατήσουμι Στερελλ. (Γραν.) Συνών. βοιδοτριχιά.

δαμαλοῦ ἡ, Κύπρ. γαμαλοῦ Κύπρ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι διὰ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦ, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Σ. Μενάρδ., Ἐπιστημ. Ἐπετ. Πανεπ. 9 (1912) 13), 139.

Ἡ μικρὰ δάμαλις. Συνών. δαμαλούλα.
Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Δαμαλοῦ καὶ ὡς τοπων. Χίος (Βολισσ.)

δαμαλούδι ἐνιαχ. δαμαλούδιν Κύπρ. δαμαλούιν Κύπρ. (Κυθρ. Μένουκ.) ζαμαλούδ' Μακεδ. (Δρυμ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. δαμάλι, διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδι.
Δαμαλάκι 1, τὸ ὅπ. βλ.

δαμαλούλα ἡ, Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τσακων. (Χαβουτσ.)
Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. δαμάλα.
Δαμαλόυ, τὸ ὅπ. βλ.

δαμαλούλι τό, Τσακων. (Χαβουτσ.) δαμαούλι Τσακων. (Βάτικ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. δαμάλι.
Δαμαλάκι 1, τὸ ὅπ. βλ.

δαμαλούσι τό, Τσακων. (Χαβουτσ.) Θηλ. δαμαούση Τσακων. (Βάτικ.) δαμαούση Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) δαμαούσα Τσακων. (Βάτικ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦσι.
Δαμαλίτσα, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ἀ γελάδα νάμ' ἔχα ὀφέτ' δαμαλούσι (ἡ ἀγελάδα μας ἔχει φέτος θηλυκὸ μικρὸ) Χαβουτσ. Ἐντε μάνι δὲ δαμαούσα (= ἔχομε δυὸ δαμαλίτσες) Βάτικ.

δαμαλούσκα ἡ, ἀμάρτ. δαμαλούσκα Μακεδ. (Βόιον).
Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦσκα.
Δαμαλίτσα, τὸ ὅπ. βλ.

δαμασκέτο τό, Κρήτ. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.
Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *damaschetto* = ἀργυροκέντητον ἢ χρυσοκέντητον ὕφασμα πεποικιλμένον δι' ἀνθέων.

Εἶδος ἐρυθροῦ μεταξωτοῦ ὕφασματος πεποικιλμένου δι' ἀνθέων ἢ ἄλλων σχημάτων ἐνυφαινομένων διὰ χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν νημάτων ἐνθ' ἄν.

δαμασκηνατός ἐπίθ. Ι. Σορδίν., Ἐλιά, Ἐλλην. Γεωργ. 10, 219 — Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάσκηνο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ατός.

1) Ὁ ὁμοῖος πρὸς δαμάσκηνον ἐνθ' ἄν.: Ἐλὶά δαμασκη-

